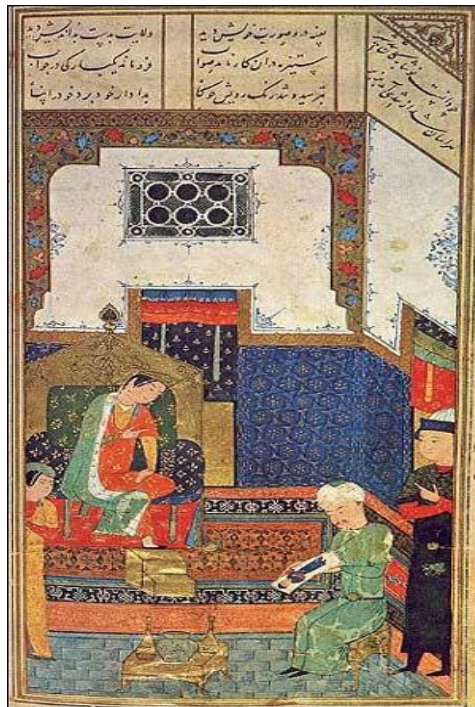

נספח לחמרי המידע והלמידה על שחרזאדה
פרק שני - הנסיך קלנדאר, נ. רימסקי קורסקוב

שחרזאדה - מספרת הסיפורים המופלאה

למורה:

מומלץ לעיין בחמרי הרקע של היצירה, הן מבחינת ההשראה החוץ מוזיקלית של המלחין והן מבחינת החמרים המוזיקליים שחיבר לפרק.

מומלץ לעקוב אחר הפרק על פי תחנות ההאזנה (מעקב בעת האזנה) כפי שמתואר בחמרי המידע למורה מומלץ לקיים דיון קצר ומתן הצעות ופתרונות לבעיה הבאה:

הסיפור של שחרזאדה דוחה את האפשרות להוצאתה להורג בצו הסולטאן האכזר.

איזה סוג של סיפורים מומלצים כדי לדחות את הקץ ולעורר סקרנות להמשך ואולי, אף להציל את חייה מידי לילה ולילה? (סיפור קצר? סיפור בהמשכים? משפטים קצרים? משפטים ארוכים? אינטונציה שונה?)

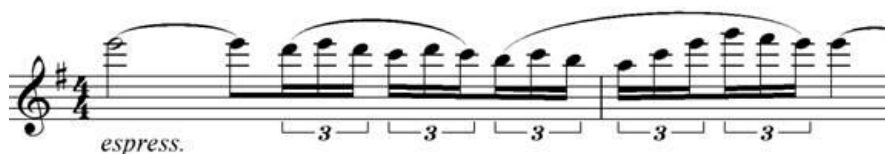
כיצד ניתן לתאר בפנטומימה את סוג הסיפור?

אלו מילות מפתח אמורות לתאר את הסיפור הפותח?

איזה סוג של מנגינות מומלצות ומתאימות כדי לעורר ציפייה, וסקרנות באוזני הסולטאן האכזר?

לאחר דיון קצר, מומלץ להאזין ולהגיב לרעיון המוזיקלי הראשון, **מנגינת שחרזאדה**: זהו המבוא הסיפורי – רציטיטיבי (כינור ונבל) דמוי אלתור

1. בתנועה במרחב כדי לתאר את צליל הכינור השווה בו נפתח הנושא הראשון- מנגינה ראשונה, הכיוונית המוזיקלית היורדת במרווחים סמוכים ובקו מתפתל, והאתגרות.
2. בדיון - מידת המימוש בין ההצעות שהתלמידים העלו ובין האיפיון המוזיקלי של המלחין רימסקי קורסקוב
3. בתנועה במרחב כדי לתאר ביד אחת את הכיוונית של הקו המלודי של הכינור וביד השנייה או בשתי ידיים את הארפזים של הנבל המפתיעים בכניסתם הלא צפויה.
4. במעקב אחר גראף המתאר את הכיוונית של הנושא (קו שוהה, קו מתפטל בסקוונצות)

לסיכום ההכרות עם **הרעיון הראשון - שחרזאדה**:
תחושת האלתור והחופשיות של הרעיון הראשון מזכירה את האופן בו אנחנו נוהגים להשמיע סיפור

לאחר ההתייחדות עם רעיון המבוא "הסיפורי" של שחרזאדה, כדאי להמשיך אל עבר הרעיון המוזיקלי השני: רעיון חדש-קצבי-ריקודי המושמע בכלים סולניים לסרוגין עם התזמורת (זהו הנושא של הנסיד)
 כדאי להתייחד ולהכיר את הרעיון השני לפי הצבעה על המספרים המופיעים מעל ציורי כלי נגינה והשמות שלהם, או לפי סולו (אצבע אחת) וטוטי (יד או שתי ידיים).

1

2

5

4

3

6

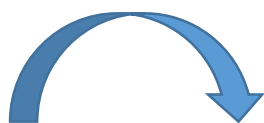
7

8

3

במהלך הזיהוי של הכלים הסולניים מומלץ לתאר בתנועת היד את כיוון המהלכים הסקוונציאלים
לאחר שהתנסו בתרגיל הבחנה בין סקוונצה עולה-יורדת ובסקוונה יורדת-עולה

בעת ההאזנה לחטיבה הראשונה של הפרק "סיפורו של הנסיך קלנדאר", ולאחר שהתלמידים התנסו בתנועה במרחב והבחינו בין הרעיון הסיפורי של שחרזאדה ובין הנושא הקצבי (נושא הנסיך), כדאי להשלים בכל תחנה פרטים כמו לדוגמא:

תחנה ראשונה

הפרק נפתח במבוא קצר של... סולו בליווי נבל.
זהו הנושא של שחרזאדה המספרת סיפור
הוא נפתח בצליל שוהה, ואח"כ ...

בחרו בתכונות המתאימות את הרעיון הראשון- מנגינת שחרזאדה :

- בקצב מהיר, מתון, או איטי?
- בסקוונצות עולות בצלילים קצרצרים, או בסקוונצות יורדות בצלילים קצרצרים?
- בסוף כל פסוקית הצליל שוהה או הצליל נפסק בפתאומיות?

תחנה שנייה

על הרעיון השני, רעיון הנסיך :
הבסון סולו מציג לראשונה את הרעיון השני
זהו הרעיון הקצבי של הנסיך קאלאנדר.
צלילי הקונטרבס מלווים אותו, והעוצמה היא...

תחנה שלישית

הרעיון הקצבי של הנסיך מופיע בפעם השנייה בצלילי האבוב
בצבע בהיר יותר ובקצב.....
מלווים אותו ה..... ה..... וקרנות היער.

תחנה רביעית

וכעת הכינורות מצטרפים,
הם משמיעים בפעם השלישית את הנושא של הנסיך.
הפעם בקצב מהיר יותר (האצה, אצ'לרנדו).

תחנה חמישית

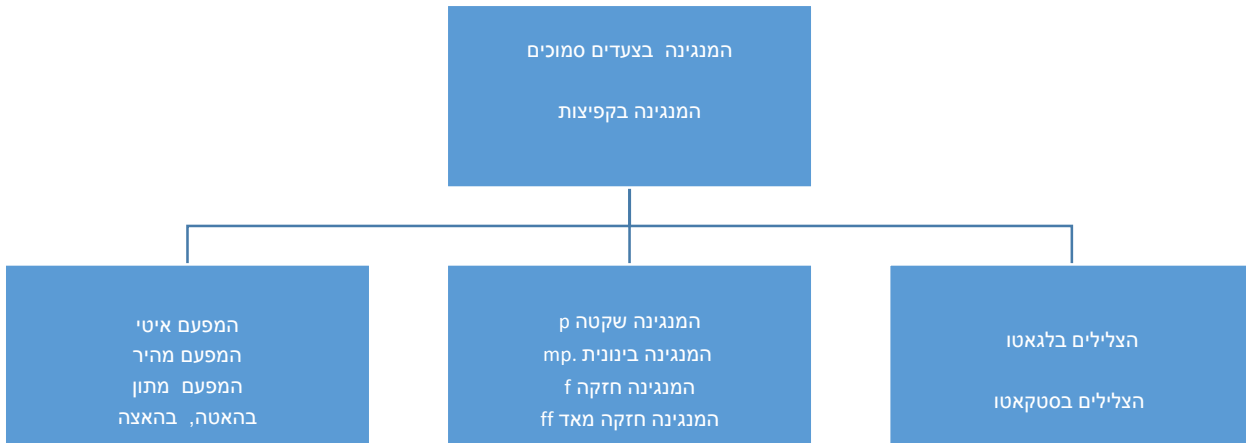
כל.....משמיעה את הרעיון הקצבי
עד לריקוד סוחר
כלי הקשת מנגנים ב.....
הטימפני ב..... העוצמה הולכת וגוברת

תחנה שישית

לבסוף נשמעים חלקי הרעיון בידי הכלים לפי הסדר הבא :
ראשון הצ'לו...
שני...
שלישי?
העוצמה דועכת

הצעה נוספת

האזנה למנגינה הריקודית של הנסיך, הרעיון השני של הפרק.
דליית התכונות הרשומות בהמשך והתאמתן לכל משפט מוזיקלי

האזנה לחטיבת המנגינה של הנסיך והוספת שמות כלי הנגינה הבולטים בכל אחת מהופעות הרעיון המוזיקלי

לקראת ההאזנה הרציפה לכל הפרק מומלץ ללוות אותה בציפייה לסיומי החטיבות:

בין הצפוי והמפתיע, לדוגמא:

איך מסתיימת החטיבה הראשונה של הפרק?

איך נפתחת החטיבה השנייה?

כיצד יסתיים הפרק כולו?

הצעה להמשך פרק שני מתוך שחרזאדה

המנגינות המשתתפות :
הרעיון החדש של התרועות - הפנפר ,
הרעיון המוכר של שחרזאדה, הרעיון המוכר של הנסיך

בעת ההאזנה נמספר את ההתרחשויות המוזיקליות השונות המתוארות בעיגולים.
 לעיתים יש התרחשויות שונות בו-בזמן,
 לעיתים הן חוזרות על עצמן, ולעיתים הן מופיעות באופן חד-פעמי

